

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18180
Tarih : 21.05.2026

44955

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Mehmet Zeki İRMEZ

Şırnak Milletvekili

Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesi'nde bulunan mahpus İskan ÖZLÜ tarafından, bulunduğu cezaevindeki idari yönetim ve görevli personel tarafından uygulanan hak ihlalleri, hukuka aykırı infaz rejimleri ve tecrit uygulamalarına yönelik tarafıma mektup yollanmıştır

İletilen ihlaller şu şekildedir:

İskan ÖZLÜ, ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olmamasına rağmen, kurumun fiziki yapısı ve idari kararları neticesinde kendisine fiilen ağırlaştırılmış müebbet infaz rejiminin dayatıldığını ifade etmektedir. Yaklaşık 5 yıldır yüksek güvenlikli kurumlarda tutulan mahpusun, yasal süre sınırları uyarınca normal kapalı ceza infaz kurumuna sevk edilmesi gerekirken, iradesi dışında zoraki sevk yoluyla bu ağır koşullarda tutulmaya devam ettirilmesi açık bir mevzuat ihlalidir.

İlgili hapishanedeki mahpuslar, günün 22,5 saatini tek kişilik hücrede kapalı geçirerek ağır bir izolasyonla karşı karşıyadır. Hapishanedeki hücre pencerelerinin önüne, kalın demir parmaklıkların yanı sıra sık demir tel örgülerin çekilmesi, içeriye yeterli hava akışını ve güneş ışığının girmesini engellemektedir.

Ayrıca, yıkanan elbiselerin kurutulabileceği açık bir alan sağlanmadığı için giysiler oda içerisinde kurutulmakta; bu durum odada aşırı neme yol açarak mahpusların hem göz hem de genel beden ve ruh sağlığını ciddi şekilde tehdit etmektedir.

İdari ve sosyal haklar boyutunda da sistematik bir engelleme ve keyfilik söz konusudur. Adalet Bakanlığı'nın ilgili genelgesinin 13. maddesi uyarınca haftada 10 saate kadar 10 kişiyi aşmayan gruplarla sohbet hakkı bulunmasına rağmen, kurum idaresi "yer yok" iddiasıyla bu hakkı tamamen engellemektedir. Kanunla güvence altına alınmış olan mesleki kurs, atölye, sosyal ve eğitsel faaliyetler kurumda tamamen yok sayılmakta, bu yönlü ısrarlı talepler istikrarlı şekilde reddedilmektedir.

Farklı ünitelerde kalan aynı davadan arkadaşlarıyla ortak etkinliklere ve spora çıkma talepleri, genelgede kısıtlayıcı bir şerh olmamasına rağmen idare tarafından keyfi olarak engellenmekte; spor faaliyetine dahi futbol veya voleybol gibi aktiviteler için yetersiz sayıda kişiyle çıkarılmaktadırlar. Günde sadece 1 saat izin verilen havalandırma alanında mahpusların top oynaması gibi sosyal aktiviteler dahi, hiçbir hukuki gerekçe gösterilmeksizin "Sadece yasak!" denilerek engellenmektedir.

Bununla birlikte, insan onurunu zedeleyen denetim ve arama pratikleri rutin bir baskı aracına dönüştürülmüştür. Günde iki kez yapılan rutin sayımların, amacını aşarak 4-5 personelin hücreye girip lavabo, banyo ve pencereleri didik didik kontrol ettiği birer "kısmi arama" şeklinde icra edildiği ve sürekli bir psikolojik baskı atmosferi yaratıldığı belirtilmektedir. Hastane gidiş-dönüşlerinde askeri personel tarafından yapılan üst aramalarına son dönemde "ağız içi araması" uygulamasının eklendiği, mahkeme kararlarına göre yalnızca istisnai ve ağır şüphe durumlarında uygulanabilecek bu yöntemin rutin olarak dayatılmasının insan onurunu zedeleyici ve incitici bir muamele olduğu açıkça ortadadır. Son olarak, "iaşe posta" yoluyla kurum içi mektup gönderme hakkının da bu cezaevinde hiçbir hukuki gerekçe olmaksızın engellendiği ifade edilmektedir.

Söz konusu uygulamalar, ulusal mevzuatın yanı sıra Türkiye'nin imzacısı olduğu uluslararası sözleşmeler ve insan hakları ilkeleriyle temelden çelişmektedir. Demokratik bir hukuk devletinde, mahpusların yasal haklarının idari keyfilikle ortadan kaldırılması ve insan onuruna aykırı tecrit koşullarının dayatılması kabul edilemez bir durumdur.

Bu bağlamda:

- 1) Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda, "ağırlaştırılmış müebbet hapis" olmadığı halde tek kişilik hücrelerde tutulan toplam mahpus sayısı kaçtır? Bu mahpusların yasal statülerine uygun kapalı cezaevlerine sevk edilmeme gerekçesi nedir?
- 2) İlgili cezaevinde, sohbet hakkına ve ortak etkinliklere kısıtlama getirilmesinin somut gerekçesi nedir? Bu haklardan son bir yıl içinde fiilen yararlandırılan mahpus sayısı kaçtır?
- 3) Son bir yıl içerisinde, Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu bünyesinde bulunan mahpuslar için açılan toplam kurs ve atölye sayısı kaçtır?
- 4) İnsan onuruna aykırı ve hak ihlali içeren "ağız içi araması" uygulamasının, rutin bir sevk/hastane prosedürüne dönüştürülmesine karşı bakanlığını hangi adımı atacaktır? Bu fiile sebep olan görevlilere yönelik açılmış herhangi bir soruşturma var mıdır? Son beş yılda kaç soruşturma açılmıştır?
- 5) "İaşe posta" (kurum içi mektup) hakkı Burdur Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde uygulanmakta mıdır; son bir yılda bu haktan yararlanan mahpus sayısı kaçtır ve eğer uygulanmıyorsa bunun hukuki gerekçesi nedir?